

Učešće žena u političkim procesima

Prema popisu stanovništva iz 2013. godine, žene predstavljaju oko 51% stanovništva Bosne i Hercegovine. Međutim, one su, kako u društvu tako i u politici, nedovoljno zastupljene. Veće učešće žena u politici bilo bi korisno za društvo u cjelini, ne samo za žene. Zastupljenost žena u politici i izborima, bilo kao kandidatkinjama, glasačicama ili pristalicama stranke, je demokratski princip koji osigurava da se politička pitanja rješavaju na adekvatan način.

Bosna i Hercegovina ima impresivan pravni, politički i institucionalni okvir za postizanje rodne ravноправnosti. Međutim, postoje veliki izazovi u pogledu deklarisane posvećenosti države rodnoj ravноправnosti i postavlja se pitanje koliko zakonski okvir pozitivno utiče na svakodnevni život žena.

Svjesna negativnog uticaja rodne nejednakosti na ekonomski rast i razvoj, Bosna i Hercegovina je posvećena premošćivanju nepovezanosti između *de jure* politika i *de facto* prakse.

Postoji izražen jaz između učešća žena u političkim procesima i zastupljenosti u formalnim političkim

strukturama. Uprkos zakonskoj odredbi da se na izbornim listama mora naći 40% manje zastupljenog spola, i dalje postoje velike razlike u zastupljenosti spolova u zakonodavnim tijelima na svim nivoima vlasti.

Rodni jaz u političkom sudjelovanju i zastupljenosti i dalje je ozbiljan globalni izazov. Zakon o ravноправnosti spolova definira jednaku zastupljenost kada je jedan spol zastupljen sa najmanje 40% članova u tijelima na svim nivoima u BiH. Slično tome, član 4.19 Izbornog zakona BiH obavezuje političke stranke da u otvorene izborne liste uključuju 40% žena. Političke stranke zaista ispunjavaju ovaj zahtjev, međutim, ova odredba ne

garantuje veću zastupljenost žena u zakonodavnim tijelima.

S ciljem promoviranja ravноправnosti spolova u BiH kroz smisleno i vidljivo političko učešće žena i uključivanje rodne ravноправnosti u rad političkih stranaka, Misija OSCE-a u BiH direktno surađuje s političkim strankama na promovisanju aktivnog učešća žena u političkom životu. Koristeći takva uspostavljena partnerstva s političkim strankama, Misija sarađuje s parlamentarnim odborima za ravноправnost spolova na državnom i entitetskom nivou, s ciljem prioritiziranja pitanja ravноправnosti spolova u zakonodavnim tijelima.

Misija je, tokom 2016. godine, sarađivala sa osam najvećih političkih stranaka u BiH na provođenju rodne analize političkih stranaka koju je vodio OSCE-ov Ured za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR). Projekt je identificirao nekoliko pitanja koja se odnose na slabo napredovanje žena u političkom životu, a jedno od njih je nedostatak sistematske edukacije o načelima rodne ravnopravnosti i njenoj relevantnosti za politički život i stranački aktivizam. U 2018. godini, Misija je razvila nastavni plan i modul za rodnu ravnopravnost koji će biti uključen u programe političke edukacije četiri političke stranke.

o opredijeljenosti političkih stranaka za ravnopravnost spolova S tim u vezi, Misija je uspostavila direktni kontakt i radila s osam političkih stranaka većina kojih je potpisala Izjavu i time se i time se oprijedile na kontinuiranu posvećenost načelima ravnopravnosti spolova.

U saradnji s ODIHR-om, Misija je podržala rodnu analizu osam najvećih političkih stranaka. Nakon toga, Misija je podržala razvoj strategija stranaka za promociju rodne ravnopravnosti u njihovim strukturama kroz identificiranje politika i programa koji zahtijevaju dodatno unapređenje kako bi se postigla rodna ravnopravnost u stranačkim programima i strukturama. e.

Misija podržava parlamentarne odbore za ravnopravnost spolova na svim nivoima zakonodavne vlasti u BiH kao mehanizme zakonodavne primjene načela ravnopravnosti spolova. Nadalje, Misija doprinosi povećanju svijesti o Rezoluciji 1325 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih nacija: Žene, mir i sigurnost, njenoj provedbi i važnosti učešća žena u političkom i javnom životu.

Institucionalni mehanizmi za provedbu zakona o ravnopravnosti spolova i rodne politike zakonski su uređeni u Zakonu o ravnopravnosti spolova (ZRS). Zakon je propisao uspostavljanje Agencije za ravnopravnost spolova na državnom nivou i gender centara na entitetskom nivou u FBiH i RS-u i zahtijeva je formiranje provedbenih tijela na svim nivoima vlasti.

Zakonodavni institucionalni mehanizmi uključuju Komisiju za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH; Komisije za jednakopravnost spolova Predstavničkog i Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine; Odbor za jednakopravnost Narodne skupštine Republike Srpske; Odbor za ravnopravnost spolova Skupštine BD BiH; kantonalne skupštinske komisije za ravnopravnost spolova; i komisije za ravnopravnost spolova u opštinskim vijećima.

BiH je usvojila nekoliko politika djelovanja za osiguranje ravnopravnosti spolova u različitim životnim sferama, uključujući Akcioni plan za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine za period 2018-2022. i Akcioni plan za provedbu Rezolucije 1325 UN-a „Žene, mir i sigurnost“ u Bosni i Hercegovini za period 2018-2022.

Preporuke koje je ODIHR dao u vezi sa učešćem žena na izborima na zapadnom Balkanu, uključuju pozive na veće učešće u izbornim i drugim tijelima koja donose odluke, pravedno izvještavanje medija tokom kampanje, paritet u izbornoj kandidaturi i rješavanje pitanja poput grupnog ili porodičnog glasanja.

U skladu sa OSCE-ovim Akcionim planom za promociju ravnopravnosti spolova iz 2004. godine i Odlukom Ministarskog vijeća o učešću žena u političkom i javnom životu, Misija je 2014. godine podržala Agenciju za ravnopravnost spolova BiH u izradiljave

Pratite Misiju OSCE-a u BiH

